

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dispvtaones Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Qvibus Vniversa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 7. De motu locali Angelorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

Et res sit similis v. g. aut definit essentialis, eo præcisè quòd incipit aut definit habere qualitatem eiusdem nominis & rationis, cum altera coexistente in rerum natura, puta albedinem. Nam eo solo quòd utrumque corpus est album, sunt similia in illa qualitate, sublato quouis modo distincto. Quod autem dixi rem præsentem distingui realiter ratione loci, quem importat vt præsens: intelligo quando locus realis est. Si autem moueretur per spatium imaginarium, distingueretur tantum per virtualem correspondentiam ad aliquam partem spatij, seu extensionis possibilis immobiliter considerata.

SECTIO VII.

De motu locali Angelorum.

86.

Angeli mouentur loco substantialiter, & per se.

Conclusio: Angeli possunt mutare multipliciter præsentiam suam ad locum, vel ad spatium in quo sunt: siue per simplicem mutationem instantaneam, siue per motum localem successiuum. Declaratur, & probatur conclusio. Primum, scilicet Angeli sunt in loco substantialiter ac secundum se, & non tantum per operationem, aut per aliud accidens: ita mutantur aut mouentur substantialiter ad secundum se, quando suam substantiam ab vno loco in alium transferunt, siue solam illam transferant, siue simul eam aliquo corpore. Quicquid enim secundum se transit de loco in locum, mouetur localiter secundum se, & non tantum per aliud formaliter, siue secundum aliud. Imò, quàm est impossibile quicquam esse in loco formaliter per aliud: tam est impossibile moueri loco formaliter per aliud, id est, constitui successiuè in diuersis locis per aliud, quàm per seipsum. Formaliter, inquam: quia non nego alio sensu posse aliquid moueri per accedens. Efficienter scilicet aut concomitanter ad motum alterius, vel tanquam ab illo lacum, vectum, tractum; vel tanquam pars totius alicuius motus, aut aliter coniunctum illi cui per se motus imprimitur. Quo pacto equus mouetur ad motum equi, & anima rationalis ad motum hominis, & corpus Christi ad motum specierum Eucharisticarum.

67.

Vasquez.

Quapropter non assentior Vasqui disput. 195. cap. 3. & 4. affirmanti Angelos tantum moueri localiter per accedens, id est, per motum alterius formaliter. Ipsi enim substantia Angeli secundum se successiuè ingreditur diuersa spatia, & formaliter per se ipsam modò indistans est, & modò distans à tali spatio: prout se ipsa modò implet, modò recedit. Ergo per se ipsum mouetur localiter. Neque verum est quod opponit Vasquez spiritus secundum se non esse capaces distantia & indistantia. Nam Angeli, si soli existent, forent præsentès intimè suis actibus, & habitibus, naturaliter inseparabilibus a se.

Tomus I.

rum substantia. Essent etiam præsentès Deo intimè. Implicat enim quidquam existere, quod non sit intimè cum Deo. Tres quoque sanctissimæ Trinitatis personæ sunt sibi intimè præsentès, adæquate, & essent quamuis nihil creassent. Et si Verbum diuinum hypostatice assumeret naturam Angelicam, esset illi intimè præsens. Ergo potest fundari in solis spiritualibus indistantia vel distantia, ratione intimæ præsentia, vel seculis.

Secundò, possunt Angeli locum mutare multipliciter: potèst, priuatiuè, & mixtè. Potèst acquirere nouam præsentiam, & priorem non amittendo: vt cum Angelus in puncto existens, vt in spatio minore adæquato, extendit se ad spatium maius, retento priori. Priuatiuè: cum è contrario contrahit se ad spatium minus, vel ad indiuisibile, nihil noui acquirens. Mixtè: cum spatium prius deserit vel ex toto, vel ex parte, & aliud acquirit vel totaliter, vel ex parte diuersum. Tunc enim præsentiam partim acquirit, partim amittit. Acquirit scilicet nouam, & verè rem perdit. Idque vel totaliter, quando locum planè diuersum subit: Vel secundum quid, quando non planè diuersum, sed eundem secundum quid.

Porro, quando locus nouus & totaliter diuersus acquiritur, vel ille est remotus & distans à priori, vel non distans, sed continuus aut contiguus immediatè. Si distans est, non potest Angelus ad illum se transferre nisi motu successiuo, quò priùs sit in medio, quàm in extremo distans. Quia non potest non transire per medium, sed per illud debet necessariò subire locum distantem. Transitus autem dicitur necessariò successiuus, quia res priùs in medio sit, posterius in extremo distans, quod subit medio relicto, ita vt neque in medio sit, tunc cum in extremo est: nec ante in extremo esse, cum adhuc erat in medio.

Suppono autem necessarium esse, naturaliter loquendo, vt Angelus subeat locum distans, transeundo per medium. Nam licet non sit impossibile potentia Dei absolute, constituere Angelum in locis distantibus sine transitu per medium: vel retento priore loco, vt quotidie fit in Christa sub distantibus speciebus Eucharisticis: vltro, vel etiam non retento, neque enim Deo vlla esse potest retinendi necessitas, cum nulla sit connexio essentialis vnius loci cum alio, & operis ac miraculosius fit utrumque locum simul, quàm alterum tantum prætere: Nihilominus Angeli sunt virtutis motus finitæ, & alligatæ naturali rerum ordini. Quare sicut loca distantia coniunguntur per intermedium: sic naturalis ordo postulat, vt extremus attingatur per medium, & vt motus seu translatio localis in distans, coniungatur per medium. Quemadmodum in corporibus experimur. Idèd quippe cogitur, successiuè totum medium permeare: & si quid obsteat transmeationi, nequeunt vltèrius spatium

68.

Angeli possunt triplex modo mutare locum.

69.

Non possunt moueri ad locum distans, nisi successiuè, & transeundo per medium.

70.

Angeli possunt locum distans subire, vel retento priore loco, vel non retento.

V. VI.

attingere: quia nequeunt transire per medium, quod tamen necessarium est. Hæc autem necessitas, & limitatio virtutis motiua in corporibus, non videtur oriri præcisè ex gradu corporis: oppositum enim nullam functionem corporis impediret, potius quam spiritus. Quare iure præsumitur oriri potius ex naturali rerum ordine, cui Angeli quoque subiecti sunt.

71. *Obest quod obijciunt Thomista, Angelos esse similes nostre cogitationi, quæ potest immediate de terra cogitare, postquam de celo cogitauerit, non cogitando de intermediis. Vel esse similes corporibus Beatorum, de quibus Author libri de cognitione vere vitæ apud Augustin. tom. 9. ait tam cito posse transferri ab oriente in occidentem quam id possit cogitatio nostra, quæ certe id potest in instanti, & sine transitu per medium. Respondeo enim differentiam magnam esse inter motum cogitationis, & motum localem. Tum quia cogitatio non requirit præsentiam realem & substantialem cogitantis ad obiectum, sed tantum metaphoricam & intentionalem: secus autem præsentia localis ad spatium. Tum etiam quia spatium intermedium non est medium cognitioni, adeoque non est necesse ut fiat per illud: secus autem motui locali, & spatij medio illo interiecto distans, ut per motum localem naturaliter attingendis. Quod verò ait Author citatus de corporibus Beatorum, intelligi potest moraliter: quod scilicet fore cito transferantur, propter vim motus celerrimam, & dorem mirabilem agilitatis. Vel sita est, ut sita medio independens: non constat, neque est adeo probabile virtutem naturalem Angelorum talem esse, qualis est vis illa supernaturalis.*

72. *Similiter si locus quem Angeli subeunt per motum localem est quidem continuus vel contiguus priori in quo erant, sed maior quam ut totum simul occupare possint: necessaria est successio & motus successiuus ad tanti loci acquisitionem. Quia præsentia quæ non potest tota simul esse, non potest tota simul acquiri. Quod enim acquiritur, est. Atque præsentia ad tantum locum, quippe maiorem adæquato, non potest simul esse tota, neque acquiri tota simul. Quare Angelus prius subit spatium sibi adæquatum, tum aliud ultra, & sic deinceps.*

73. *Si autem locus iste continuus vel contiguus prioris non excedit spatium adæquatum quod ab Angelo potest occupari naturaliter: potest Angelus per mutationem instantaneam in totum illud se diffundere, ad eum modum quo lumen in totum aliquod spatium diffunditur a rigide, vel à sole. Anima rationalis simul infunditur toti corpori organico, in hominis generatione: & toti parti sufficienter disposita, in ægegeneratione seu nutritione.*

74. *Dixi per mutationem instantaneam: quo-*

ad acquisitionem scilicet noui loci. Quia quin enim si mutatio sumatur adæquate secundum statum duplicem quem importat, & variationem vnius in alium: impossibile est mutationem vllam instantaneam esse, cum res non possit esse simul, & non esse in eodem statu. At tamen non secundum statum, sive acquisitionem huius loci, fieri posse instantaneam & totum simul, Probatur, quia nulla successio necessaria est, neque ratioe medijs, quibus supponitur nullum esse: neque ratione termini ad quem, seu præsentia quæ acquiritur, quia quod potest simul esse, potest simul acquiri, si nihil aliud obstat. Et Angelus nihil habet contrarium simultaneam illius præsentia inceptio, non magis quam conseruationi. Nullum etiam est contrarium obstitens & necessitans ad successione, sicut ratio. V. g. successiuè productus propter frigus obstitens: quid enim tale fingi potest? Angelus verò est causa completa actiue, & quæ ac passiuè, ad tantam præsentiam acquirendam. Ergo non est ratio, cur non possit illam simul acquirere.

Dices, cum spatium illud sit extensum, debere Angelum in ea diffusum esse, transire per partes interiectas inter priores & posteriores: priusque esse in partibus propinquis, quam in magis distantibus. Respondeo negatiue. Sicut enim lux folijs diffunditur sine transitu, per productionem diuersarum partium in diuersis partibus totius hemisphærij, sine temporis successione, sed cum solo naturæ ordine, quia prius naturæ illuminat partes sibi vicinas, quam remotiores, posito quod naturaliter non possit agere in distans per se primò. Sic Angelus potest eodem instanti, & simul tempore, diffundere se per spatium adæquatum, per sui replicationem & positionem multiplicem in diuersis partibus aut punctis spatij, cum naturæ tantum ordine, quia non potest occupare naturaliter partes remotas, nisi medijs interiectis: cum non possit moueri in distans, non occupato medio. Sic etiam anima rationalis simul adest omnibus partibus simul dispositis sufficienter, nec prius tempore propinquis, quam remotis: simulque relinquunt & informare cessat partes simul abscissas. Quo exemplo patet, Angelum posse simul spatium sibi adæquatum replere. Nam si non est necessaria in anima aliqua successio ad occupandum simul totum aliquod spatium, imò neque est possibilis naturaliter, cum anima nequeat in re informare vnicum indivisibile, neque in augmentatione dispositio vltima fiat per indivisibile, non videtur magis Angelo necessaria successio, per se loquendo, ad replendum spatium illud quod est virtuti suæ adæquatum.

Vnde collige primò, posse similiter Angelum amittere simultaneam, per motum instanti a priuatiuum, partem spatij adæquatum, aut etiam totum spatium, conseruatam tantum præsentiam in puncto, aut eiusdem spatij, aut in medietate vicini. Item amittit toto priore acquirere.

vbi adæquatus acquirere in instanti aliud, tum inadæquatum, tum etiam adæquatum: in spatio immediato & continuo vel contiguo. Ratio eadem est, quia nimirum tale vbi est amissibile & acquisibile simul eadē: & nullum est contrarium resistens, & Angelus habet vim ad eorum simul perendum, æquæ ac ad acquirendum, qua vi liberè vitur.

77. Collige secundò, posse moveri naturaliter Angelum per motus instantaneos, siue discretos, siue continuos, id est, siue interruptos, siue immediatos. Potest enim simultaneè acquirere v. g. stadium A, deinde simultaneè stadium B, etiã nullã morã factã in stadio A. Nam existentia Angeli in spatio determinato, non requirit necessariò morã & temporis successione, sed tota est in instanti. Et quia permanentia in illo spatio pendet à libertate Angeli, potest non permanere, si velit. Quare potest illi existentia in loco, immediatè succedere status oppositus, qui pariter non postulat successione & morã temporaneam. Sic etiam Angelus totus simul creatur & anima rationalis. Et tamen immediatè post vnius creationem, potest Deus creare alium. Hac autem ut coherent cum diuisibilitate motus & temporis & quantitatis in infinitum, examinandum reliquo Philosophis, quorum licet communior sit illa sententia, insuperabiles tamen patitur difficultates, præsertim ex præsentia Dei & spirituum in spatio diuisibili: quæ tamen est certa, & de fide, saltem quod ad Deum attinet, & ad adimas racionales. Eadem verò difficultas est, quomodo Angeli substantia indiuisibilis replicetur in spatio, sibi que ipsi immediatè applicetur: aut vnus Angelus alteri proximè vicino: indiuisibilis indiuisibili. Neque facilius est Angelos per talem replicationem suæ substantiæ indiuisibilis, respondere sine interruptione spatio extenso & diuisibili; quam per motus multos instantaneos, correspondere sine interruptione temporis diuisibili. Est enim eadem ratio vtriusque.

78. Collige tertio, Angelos posse naturaliter moveri celerrimè. Cum enim possint acquirere simultaneè vbi adæquatum, totali alteri immediatè vicinum; & aliunde non debeant necessariò morari sub eodem vbi, aliquo tempore, quamvis exiguo: sequitur posse quàm citissimè maximis quasi passibus & instantaneis ingentissima spatia decurrere; celerius tamen Angelos perfectiores, quippe qui habent singula spatia adæquata ampliora, ideòque maioribus quasi passibus gradiuntur, si velint.

79. Dices, hinc sequi Angelum minima horæ parte adæquata se mouentem continuo motibus instantaneis, posse stadia infinita decurrere, & mundum infinites circuitisse: postea sententiã de partibus continui semper diuisibilibus. Respondeo, dicendum esse iuxta illam sententiã, non posse ita moveri

Angelum vltra quantumvis exigua horæ parte adæquata, sine interruptione. Quia non potest moveri infinite tempore finito. Neque potest intelligere infinita tempore finito. Potentia enim motus est limitata, æquæ ac intellectiua.

80. Positò summam esse celeritatem motus localis Angelorum indicant passim sancti Patres, vt Tertull. in Apolog. cap. 22. Tertull. dicens, Angelos momento esse vbique; totumque orbem illis locum vnum esse. Et Gregor. Nazianz. orat. 34. in fine dicens, Angelos omnia loca peragere, omnibus vbique impiare adesse; tum propter ministerii promptitudinem, tum etiam propter naturæ leuitatem. Idem quoque Scriptura indicat, docens Angelos passim ab Em. ad terras mitti & Angelum, Daniel. 14. Abacuc à Iudæa in Babylonem, & rursum à Babylone, in Iudæam deculisse breuissimo tempore: alcerumque in puncto morali mediæ noctis omnes Aegyptiorum primogenitos interiecisse, Exod. 12. vers. 29.

81. Collige quarto, posse à fortiori angelos moveri localiter successiue successione continua: idque tam motu deperditio, quàm acquisitio. De deperditio patet: quia potest Angelus successione continua mutare locum adæquatum, restringendo se sensim ad minorem & minorem intra idem spatium adæquatum quod occupabat. De acquisitio probatur: quia potest Angelus similitè continua successione se extendere ad spatium adæquatum: aut ab illo transire ad aliud distans, motu continuo, id est, non interrupto. Et quidem demon quando mouet continuo motu corpus energum illi cui insidet, mouet etiam continuo seipsum.

82. Collige quinto, motum localem Angelorum non magis quàm præsentiam, distingui debere à parte rei, ab ipsorum substantia: cum nihil sit aliud, quàm successio seu variatio præsentia localis ad varias partes spatij veri aut imaginarij. Sicut enim Angelus seipso est formaliter in loco cui est præsens: ita seipso subit alium locum, & modò huiusmodi illi sit præsens sine reali vel modalitate superaddita: Quippe Imperia, & natura posteriori, quæ sit effectus formalis propter quem fingitur esse necessaria. Sicut sua quidem, quia hoc ipso quod Angelus seipso subit aliud & aliud spatium, mouetur, quouis alio re vel ratione subiecto, & contra, quicquid aliud ponatur, non mouetur Angelus, nisi seipso subeat aliud & aliud spatium. Posterior autem, quia natura prius est vt patiens se in ea conditione, in qua potest pati, & hæc qua non potest: quàm vt patatur & recipiat. Sicut natura prius est vt agens sit in ea conditione propinquitatis, in qua potest agere, & sine qua non potest. Atqui, per aduersarios, modus ille, motus localis; sicut & modus præsentia, ne per diuinam quidem potentiam potest alibi produci & esse, quàm in tali parte spatij veri vel imaginarij, cui

respondet, & alioqui ruunt argumēta quibus præcipue probant distinctionem modalem in eternorum & mobile, inter que locatum & præsentiam localem: ergo necesse est Angelum prius esse in nouo & nouo spatio, quam subit præsentias, & partes motus localis, huiusmodi spatio respondentes. Atqui hoc ipso quod est in alio & alio spatio, & ab vno alio subit, mouetur localiter: ergo prius mouetur, quam modum illum distinctum

subeat. Ergo ille modus superfluous est, & natura posterior ipso motu. Sufficit igitur distinctio virtualis, propter varias correspondencias possibles, aut actuales, ad varias partes spatij realis, vel imaginarij immobiliter consideratæ, sine qua correspondencia explicari nequeunt differentia præsentiarum, & partium motus: vel etiam quatenus constituit aliam & aliam partem totius præsentia possibili immobiliter spectata.

DISPUTATIO

QUADRAGESIMA TERTIA,

De perfectione Angelorum in esse gratiæ & gloriæ.

- Sectio I. *Utrum Angeli creati fuerint in Beatitudine supernaturali?*
 Sectio II. *An absolute potuerint Angeli creati in statu visionis beatificæ?*
 Sectio III. *Soluuntur obiectiones contrariæ sententiæ.*
 Sectio IV. *An Angeli gratia indiguerint, ut conuerterentur ad Deum, vel ut assequerentur beatitudinem?*
 Sectio V. *Utrum Angeli sint creati in gratia sanctificanti?*
 Sectio VI. *An, & quomodo Angeli gratiam & gloriam ex propria dispositione vel ex merito assecuti sint?*
 Sectio VII. *Quibusnam actibus Angeli boni ad gratiam se disposuerint, ac meruerint gloriam?*
 Sectio VIII. *De gloria, & beatitudine Sanctorum Angelorum.*
 Sectio IX. *De Hierarchiis, & officiis Sanctorum Angelorum.*
 Sectio X. *De custodia Sanctorum Angelorum.*

Venique de Angelis naturaliter consideratis. Iam de eorumdem perfectione supernaturali, gratiæ nimirum & gloriæ, eiusque opposito, peccato & damnatione, dicendum superest. De quorum primo D. Thom. q. 62. art. 1. docet Angelos fuisse à Deo creatos beatos naturali beatitudine, quia perfectionem huiusmodi naturalem Angelus non acquirit per aliquem morum discursuum, sicut homo: sed statim illam habet, propter naturæ suæ dignitatem. At non fuisse creatos in beatitudine supernaturali, quæ in essentia diuinæ visionis consistit. Quia hæc beatitudo non est aliquid naturæ, sed finis supernaturalis: & ideo non eam statim habuit à principio. 2. Non potuisse ad Deum conuerti sine gratiæ diuinæ auxilio. Quia voluntas non potest ferri in id quod est supra naturam, nisi supernaturali auxilio adiuta. 3. Probabilius esse quod fuerint creati in gratia. Quia dictis Sanctorum id magis consonum est. Et quia sicut in creatione naturæ corporeæ, inditæ sunt ei rationes seminales omnium effectuum naturalium: ita conueniens fuit Angelis statim à